

**Vereniging voor
Bestuurskunde
Nederlandse
Antillen & Aruba**

“Who owns the company?”

Van wie zijn de Overheidsstichtingen en N.V.'s?

Een bijeenkomst georganiseerd door de Vereniging voor Bestuurskunde Nederlandse Antillen en Aruba in samenwerking met de Sociaal-Economische Faculteit van de Universiteit van de Nederlandse Antillen op 30 September 2002

October 2002

Redactie
Drs. Miguel P. Goede

Inleiding

Het antwoord op de vraag : "Who owns the company?" was duidelijk: "No-one!". Onze Overheids N.V.'s en Stichtingen zijn daarmee verweesde organisaties zonder heldere aansturing of doelstelling. Verzakelijking, rationalisering en een heldere toekomstvisie zijn onontbeerlijke voorwaarden voor verbetering. De vele aanwezigen waren het er ook over eens dat het potentieel om deze ommekeer te bewerkstelligen op Curaçao aanwezig is. Gesuggereerd werd o.a. dat een verbetering van de HRM functie zou kunnen leiden tot instroom van Antilliaans talent dat zich nu veiligheidshalve nog in Nederland ophoudt. Hoewel weinig onmogelijk is, vergt alles een gerichte inspanning—en als er eerst winst gemaakt dient te worden voordat strategische partners echte interesse tonen is er veel werk aan de winkel. Zoals altijd tracht de VBNA haar steentje bij te dragen: Integriteit en Kwaliteit van Bestuur lijken daarom ook logische onderwerpen voor vervolgbijeenkomsten.

Drs. M.P. Goede
Voorzitter

	Inhoudsopgave	pagina
1	Inleiding	3
2	Stellingen— Drs. W. de Vrijer	5
3	Kanttekeningen bij de Stellingen - B. Kooiman	13
4	'They own themselves' Gedputerde Drs. David Dick	19
5	Overheid neemt 'regie' over de markt Drs. I. Asjes	21

Stellingen
Drs. W. De Vrijer

Het is voor mij een genoegen hier vanavond met U te mogen discussiëren over een "hobby horse" van mij **PRIVATISERING**. Het valt mij bij iedere discussie weer op dat:

1. men uitgaat van de situatie nu zonder veel kennis van de voorgeschiedenis en
2. dat men vergeet te definiëren wat het onderwerp van de discussie is. Ik bedoel daarmee dat er vele juiste en onjuiste definities zijn van bijv. markteconomie, privatisering enz. de discussie die dan plaatsvindt heeft als gevolg vele misverstanden.

Ik wil daarom vanavond eerst naar het verleden kijken. In het tweede deel privatisering bespreken. En ten derde enige conclusies trekken die – dat is een deel van mijn opdracht – de discussie stimuleren. En dat alles in 20 minuten: dus grote lijnen en grote stappen.

Fasten your seat belts!

Wij gaan per raket terug naar de big bang. Ofschoon er vele beschrijvingen zijn in mythe en legende gebruik ik vanavond het begin van Genesis.

Eerst was er een wezen en daarna de vrouw en de man. Deze tweede schepping heeft vele – grote – gevolgen.

1. Door het spanningsveld tussen vrouw en man wordt de continuïteit van het menselijk leven op deze aarde verzekerd.

2. Iedere vrouw, man en kind kent:

- a. de wil om te leven
- b. de wil om te zorgen.

Deze twee emoties zijn de motoren van onze activiteiten op deze aarde de gevolgen hiervan zijn o.a.

- de noodzaak van arbeid
- de noodzaak van arbeidsverdeling
- de noodzaak tot samenwerking

De aarde bewoners gedurende vele eeuwen trachtten, gedreven door de genoemde motoren, in de natuur in te grijpen om te kunnen leven en zorgen. Dit ingrijpen noemen mij tegenwoordig cultuur.

Wie zijn deze aardbewoners van toen en van nu? Door de geschiedenis van de mensheid zijn behalve de twee willen nog drie andere factoren van belang.

1. Alle mensen hebben dezelfde waarde.
2. Echter alle mensen – nu zijn 6 miljard zijn ongelijk.
3. Door omstandigheden buiten controle van de individuele mens zijn er grote verschillen in bijv. talent, sociale en economische omstandigheid, karakter enz. echter: ieder individu heeft de verplichting zijn individuele eigenschappen ten volle te benutten. Niet alleen voor haar zelf; ze kan, als individu niet bestaan. De bundeling van alle talenten etc. betekent de bescherming van de groep hoe klein of groot ook – en de mate van inspanning bepaalt de mate van

voortgang. De complexiteit van de cultuur neemt toe naar mate er meer deelnemers zijn.

In deze eerste fase van de geschiedenis van de mens waren de mensen beangstigd. Ze waren immers volledig afhankelijk van de natuur. Ze leefden in kleine groepen, kenden alleen de andere stamleden als enige hulpmiddel om te bestaan. Zonder die hulp waren zij ten dode opgeschreven.

In een beeld:

De mens leeft in een gesloten cirkel, is deel van een collectiviteit, er bestaat geen individuele entiteit. Angstig probeert de stam de Goden te dienen om ze gunstig te stellen, te bewegen zon en regen, plant en dier in voldoende mate aanwezig te doen zijn. Door de arbeidsverdeling ontstaat verhoging van produktiviteit kunnen zij hun levensomstandigheden en vergroten zij hun koopkracht.

In de tweede fase van de groei komen wij in de renaissance. De aardbewoner heeft vastgesteld dat de aarde niet plat is en heeft de aarde in kaart gebracht. Mede door de uitvinding van de lens kan zij de hemel bestuderen. En het lichaam wordt opengesneden, waardoor bijv. de geneeskunde belangrijk vooruit gaat (denk aan Rembrandts schilderij van Prof Tulp).

In deze tweede fase tracht de mens de natuur te beheersen door afstand van haar te nemen: de individuele mens verwerft een eigen identiteit.

In de derde en huidige fase van de cultuur keert de mens weer terug naar de natuur. Zij kan de natuur niet beheersen maar moet leren hoe haar te beheren. Voor het behoud van

de identiteit van de individuele mens is hij afhankelijk van andere mensen. Global betekent niet afhankelijk van 6 miljard mensen. Global betekent afhankelijk van de mensen in eigen omgeving om haar identiteit te kunnen behouden en te vergroten.

Carlo Goldini heeft gezegd: "The world is a beautiful book, but of little use to him who cannot read it".

We zijn aangekomen in de Aula, U kunt uw "seat belts" afdoen. Als ik onze reis door de geschiedenis samenvat met het oog op ons onderwerp vanavond:

1. Ons bestaan – van U en van mij – is afhankelijk van de samenwerking met elkaar. Samenwerking gebaseerd op arbeid, nodig om te leven en te zorgen. Ons aller en eigen welzijn en welvaart zijn afhankelijk van ieders inzet, niet alleen economisch maar totaal.

Ik kom nu aan het tweede deel. U herinnert zich nog dat wij lang geleden het paradijs verlieten. Wij proberen te leven met diverse spanningsvelden. De wil te leven en de wil te zorgen-houden ons druk bezig. Wij zijn creatief om vele problemen die opgelost moeten worden, tezamen met vele anderen op te lossen. De vader van de economische wetenschap Adam Smith, die zijn beroemde boek schreef in 1776 was geen econoom maar een moraal filosoof. Hij kende de individuele mens, hij wist dat je de mens niet ongecontroleerd zijn of haar gang kunt laten gang. Smith beschreef dat het economisch handelen werd bestuurd door de onzichtbare hand die de markt regeerde. De markt – heel kort gezegd – is de plaats waar de samenwerking van alle mensen plaatsvindt. Waar ieder de vruchten van zijn talenten aanbiedt en de vruchten van anderen verwerft. (Wij weten nu dat die onzichtbare hand een gevolg is van twee natuurkundige wetten):

- de wet van de grote getallen
en
- de wet van gemiddelden.

Als moraal filosoof wist Smith dat je de mensen niet ongecontroleerd op de markt kon laten functioneren. Alle mensen zijn ongelijk, maar sommigen zijn meer ongelijk dan anderen. Die verschillen, die vaak niet aan individuele inspanning te danken zijn, mogen niet tot grote onrechtvaardigheden leiden, bijv. groot verschil in koopkracht, macht over andere individu. U herinnert zich alle mensen hebben dezelfde waarde.

In tegenstelling tot velen betogen n.l. dat er een vrijemarkt bestaat, die tot de grootste koopkracht voor ieder individu leidt, leidt ongecontroleerde concurrentie tot lagere welvaart en lager welzijn. Immers als iemands talenten niet of niet volledig worden benut (bijv. ten gevolge van werkloosheid) vermindert niet alleen de koopkracht van dit individu en niet alleen het welzijn van de mensen die van haar of hem afhankelijk zijn: het vermindert ook de koopkracht van het geheel.

Economen beschrijven dat deelnemen aan de markt als concurreren. De mate van succes meten economen met de grootte van de winst. Over het begrip winst bestaan nog meer misverstanden dan over het begrip markt.

Wij participeren op de markt meestal via instituten. Een van de belangrijkste van die instituten is het bedrijf, waar de deelnemers tezamen werken. En wat is het doel van het bedrijf? Velen menen dat de bedoeling is winst te maken. Fout!

Uit hetgeen ik eerder heb verteld is de doelstelling van een bedrijf een produkt (goed of dienst) aan te bieden tegen de hoogste kwaliteit en de laagste kosten. De vervulling van

deze doelstelling leidt voor de gemeenschap tot de hoogste koopkracht (ander termen: welvaart, welzijn, behoefte bevrediging).

Maar waartoe dient winst als ze geen doel is? De winst is een allocatie middel om schaarse hulpmiddelen tot de hoogst mogelijke opbrengst te benutten. Winst is te vergelijken met de verkeersagent, die het verkeer dusdanig leidt dat zo weinig mogelijk vertraging ontstaat, zo weinig mogelijk opstoppen. Beide verlagen welvaart en welzijn.

Samenvattend:

Mensen nemen deel aan de cultuur. Zij dienen hun eigenschappen tot een maximum te benutten.

De markt wordt gediend door dat de mensen daar hun produkten met de hoogste kwaliteit en tegen de laagste kosten aan te bieden. Bij deze aktiviteit bevordert winst de meest gunstige allocatie van produktie middelen.

Het klinkt paradijselijk, dat is juist. Maar wij weten dat reeds in Genesis het verlaten van het paradijs probleem opleverde:

- werken (arbeid) in het zweet
zijns aanschijns
- Kain en Abel
- De zondvloed
- De toren van Babel (elkaar
niet verstaan)

Nu wil ik, vooral ter wille van de tijd enkele conclusies formuleren.

1. Als concurrentie functioneert zoals het behoort functioneert een onderneming optimaal ten gunste van de gemeenschap.

2. Daar waar concurrentie onvoldoende of geheel niet functioneert, bestaat geen optimale marktwerking en dus geen optimale welvaart.
3. Als dat het geval is dient door de gemeenschap controle te worden uitgeoefend ter bescherming van de welvaart van de gemeenschap.
4. monopolie heeft de meest vernietigende invloed op de welvaart van de gemeenschap als de monopolistische onderneming niet onder controle van de gemeenschap maar zogenaamd aan de controle van de markt wordt overgelaten.
5. Privatisering van een bedrijf kan alleen slagen als het bedrijf geen monopolist is.
6. Overheidsondernemingen functioneren optimaal (ook bij monopolie situatie) als de organen van die onderneming hun controlefunctie naar behoren uitvoeren.
7. Bij die controle horen:
 - a. openbaarheid van jaarverslagen, waarin alle relevante gegevens staan (o.m. beloning Raad van Commissarissen en Directie).
 - b. licenties worden verleend, vooral indien ten gevolge van uitvindingen concurrentie mogelijkheden ontstaan.
 - c. vakbonden die de belangen van de werknemers op verantwoorde wijze dienen maar niet suggereren tevens de koopkracht van de gemeenschap te dienen, dit is n.l. meestal niet het geval en behoort bovendien niet tot haar taak.

- d. De recente ontwikkelingen van goed governance en duurzaamheid moeten bij de vraagstukken van overheidsondernemingen, zowel bij continuering van overheidsondernemingen als bij privatisering in acht worden genomen.
- e. Toezicht structureren door de overheid onder leiding van onafhankelijke mensen.

Tenslotte: De filosoof Paul Ricour heeft gezegd: Onze cultuur rust op het fundament van een belofte, op vertrouwen.

Mijnheer de Voorzitter: ik hoop dat ik mijn opdracht naar behoren heb uitgevoerd, **I REST MY CASE.**

Kanttekeningen bij stellingen van de heer de Vrijer in het kader van bijeenkomst VBNA/SEF d.d. 1 oktober 2002

B. Koolman

1. **Eens met de stelling dat in een situatie waar sprake is van optimale marktwerking (concurrentie) de welvaart voor de gemeenschap zal toenemen.**

Ik zou deze stelling zelfs verder willen uitbreiden met de volgende sub-stellingen:

A. Concurrentie leidt tot betere service en/of lagere prijzen van goederen en diensten.

Lokale praktijkvoorbeelden hiervan zijn te vinden in de telecommunicatie sector, bouwmaterialen sector, "food business" (leveren van onder andere pizza aan huis met komst van nieuwe pizza keten), transportsector (KLM en DCA), banksector (komst RBTT) etc.

Vide ook de ervaringen met marktbescherming waar zelfs sprake was van door de overheid verstrekte private monopolies. Dus het effect op alle sectoren die (voorheen) geheel- of gedeeltelijk beschermde (lokaal geproduceerde) producten kochten (en kopen).

De algemene indruk is dat deze vormen van bescherming niet geleid hebben tot toename van de welvaart voor de gehele samenleving

B. Het toepassen van het vrije marktmechanisme is vele malen efficiënter en goedkoper dan toezicht en

controle van de overheid.

Het is namelijk niet nodig om een duur controle apparaat op te zetten en te onderhouden. Niet alleen kost dit geld, doch dergelijke structuren vormen vaak een voedingsbodem voor corruptieve handelingen.

Op grond hiervan wordt dan ook gepleit om prijzenverordeningen af te schaffen.

C Optimale marktwerking komt de concurrentiepositie van het land ten goede. Bovendien leidt dit eerder tot innovatie hetgeen de concurrentiepositie verder versterkt.

D Een overheidsbeleid, welk gericht is op optimale marktwerking, werkt in het voordeel van de consument/burger.

Het is dan ook zaak om concurrentie te bevorderen, al dan niet via mededingingswetgeving.

- 2. Bij de stelling "dat de welvaart van de gemeenschap beschermd moet worden in geval er sprake is van niet optimale marktwerking", rijst de vraag hoe dit het beste kan geschieden.**

Zoals hiervoor reeds is betoogd is het bevorderen van concurrentie het beste middel om de welvaart van de gemeenschap te beschermen en te garanderen.

De taak van de overheid in deze zou het creëren van voorwaarden moeten zijn die concurrentie bevorderen. Er moet een concurrentie-cultuur gaan ontstaan.

Heden ten dage wordt nog te veel aangeleund tegen de cultuur van "alles afwentelen op de overheid en dat de overheid alles in de gaten moet houden en tegen alles moet optreden."

Eigen verantwoordelijkheid (een belangrijke eigenschap bij concurrentie) dient bevorderd en beloond te worden.

De "second best solution" is wellicht het installeren van een politiek onafhankelijke "regulatory board" die op basis van objectieve maatstaven (verkregen via internationale "bench marking") bij gebrek aan concurrentie de prijsvorming en kwaliteit in de gaten houdt.

3. **De stelling dat monopolie de meest vernietigende invloed heeft op de welvaart van de gemeenschap als de monopolistische onderneming niet onder controle van de gemeenschap maar zogenaamd aan de controle van de markt wordt overgelaten, behoeft nuancering.**

Wat toont de praktijk namelijk aan?

Overheids n.v.'s die het volledig van de lokale markt moeten hebben, blijken het niet al te nauw te nemen met zaken als prijsstelling, beheersen van interne kosten, efficiency, service verlening etc. Deze bedrijven staan onder controle van de overheid, echter dit stelt niets voor. Integendeel niet aan de indruk kan worden ontkomen dat de bestuurders bewust deze bedrijven te pas en te onpas als "cash-cows" gebruiken.

In feite is hier sprake van verkapte belastingheffing.

Het is de gemeenschap die direct voor dit (wan) beleid financieel moet opdraaien. Indirect betaalt de gemeenschap ook nog een forse prijs in de vorm van aantasting van de concurrentiepositie (met alle negatieve gevolgen van dien) voor economische activiteiten en de werkgelegenheid.

Deze ontwikkeling toont aan dat ook monopolies die zgn. "onder controle van de overheid staan" de welvaart van de gemeenschap ernstig kunnen aantasten.

De andere kant van de medaille is dat wij hier te lande nog altijd private monopolies kennen, doch hoe gek het ook mag klinken de gemeenschap deze als welvaart bevorderend en vergrotend beschouwt. Een opvallend gebeuren dat aantoont waarom bovengenoemde stelling nuancerend behoeft.

Er zijn ook overheids n.v.'s die weliswaar een monopolie positie hebben, maar die echter moeten concurreren op de internationale markt. Bij al deze monopolies blijkt dat, vanwege internationale concurrentie, zij gedwongen worden om zeer scherp te letten op prijsvorming, kwaliteit, efficiency en dienstverlening. Gebeurt dit niet dan betekent dit het einde van dit bedrijf dan wel dat de lokale gemeenschap tot subsidie moet overgaan.

Deze bedrijven tonen aan dat niet de lokale gemeenschap doch internationale gemeenschap de controlefunctie vervult. De lokale gemeenschap heeft echter wel baat hierbij. Ook hier blijkt dat concurrentie via het (internationale) marktmechanisme de gemeenschap ten goede komt en dit derhalve te prefereren valt boven overheidscontrole.

4. **De stelling dat privatisering van een bedrijf alleen kan slagen als het bedrijf geen monopolist is behoeft onderbouwing.**

Waarom zou een monopolistisch bedrijf niet succesvol geprivatiseerd kunnen worden? Opsplitsen van het bedrijf en deze als het ware per onderdeel privatiseren is toch een mogelijkheid? Wij hebben in de USA de ontwikkelingen gezien van de opsplitsing van "Ma Bell" en recentelijk de pogingen om Microsoft die een natuurlijke technische monopolie positie bezit, op te splitsen en onder de tucht van concurrentie te brengen.

5. **De stelling dat overheidsondernemingen (ook bij monopolie situatie) optimaal functioneren als organen van de onderneming hun controlefunctie naar behoren uitvoeren is eenzijdig.**

Alle ondernemingen functioneren optimaal als hun organen hun functies naar behoren uitvoeren. De vraag die gesteld moet worden is welke omgeving zich het beste ertoe leent dat de organen hun taken naar behoren uitvoeren: een "politieke of zakelijke"?

Hier voel ik de behoefte om op mijn beurt ook enkele stellingen aan te dragen:

- Stelling 1. In een zakelijke omgeving zal het eerder lukken om de organen van een onderneming optimaal te doen functioneren dan in een politieke.**

In de politiek moet rekening worden gehouden met termen als het algemeen belang, macro sociaal-economische

doelstellingen, algemeen prijspeil, etc
Het operationeel maken van deze
begrippen is bijzonder moeilijk.
Bij een zakelijke benadering is het een
stuk gemakkelijker om de doeleinden en
taken van bedrijfsorganen vast te stellen.

Stelling 2. **Overheidsondernemingen op
Curaçao kunnen niet zakelijk
worden gerund vanwege de
politieke bemoeienis met het
vaststellen van de strategische
doeleinden van het bedrijf
alsmede het (dagelijks)
bedrijfsgebeuren.**

Stelling 3. **Optimale transparantie in
combinatie met zakelijk
optreden zijn belangrijke
bouwstenen voor het
verkrijgen van goede en
gedegen controle.**

Bas Kooijman
Curaçao, 1 oktober 2002

Stellingen
gedeputeerde David Dick

- Overheid stelt geen doelstellingen en geen criteria
- Overheid heeft ook sociale doelstellingen en moet bevriend blijven met iedereen
- Overheid heeft geen aansturing
- Overheid bemoeit zich wel maar met verkeerde dingen
- Er is geen leiderschap en geen gedegen controle
- RvC krijgt ook geen aanwijzing van aandeelhouders
- Directeur bepaalt zelf het beleid en het beheer van de NV
- Bepaalde NV's hebben een slecht beleid, investeren miljoenen in projecten waar er geen positieve resultaten uitkomen. Genoemd werd UTS met dochtermaatschappijen, Aqualectra met inefficiënte investeringen uit het verleden en DOK waar de overheid de garanties betaald
- Er wordt niet afgerekend – geen accountability
- Gevolg: inefficiency, niet transparant
- Meerendeel van het publiek heeft onvoldoende informatie en kennis en kan daardoor moeilijk of niet beoordelen
- Te vaak emotionele discussies waardoor niemand een goed overwogen beslissing neemt
- Vakbonden richten zich op korte termijn doelstellingen zoals arbeidsplaatsen en ziet de visie voor meerdere jaren over het hoofd.
- Overheid moet doorgaan met privatisering maar er moeten bepaalde voorwaarden aan verbonden zijn
- Privatiseren wordt vaak te eng bekeken. Privatiseren betekent niet zomaar verkopen. Privatisering is o.a. een partnership zoeken voor nieuwe

markttuitbreiding middels kapitaal- en knowlegde injectie en die een toegevoegde waarde heeft voor efficiency van de NV's met het gevolg dat de gemeenschap kwaliteit krijgt van het aangeleverde product.

Overheid neemt 'regie' over de markt...

...In het belang van de consument

Drs. I. Asjes

In deze inleiding ga ik in op de vraag hoe de overheid de belangen van consumenten op de lokale markten van semi-publieke dienstverlening effectiever kan dienen.

De afgelopen jaren hebben het Eilandgebied Curaçao en de Landsoverheid veel van hun taken verzelfstandigd en overgedragen aan nieuw opgerichte stichtingen of N.V.'s. In veel gevallen is er verzelfstandigd zonder dat er daarbij instrumenten voor beleid, toezicht en evaluatie zijn ingezet. Tot nu toe is onze overheid dan ook onvoldoende in staat om, als subsidiegever of aandeelhouder, haar stichtingen en N.V.'s op professionele wijze aan te sturen.

In onze hedendaagse maatschappij is de aandacht voor de prestaties van met name overheids-N.V.'s sterk toegenomen. Dit getuigt de grote publieke aandacht in het recente verleden voor onder meer: de prijs/kwaliteit verhouding van TDS en de stroomonderbrekingen bij Aquallectra. Maar ook de aandacht voor onder meer: de positieve ontwikkelingen in de haven en de succesvolle vluchten van DCA naar Amsterdam. Als consumenten c.q. burgers zijn wij dus mondiger en kritischer geworden en wensen wij een betere prijs/kwaliteit verhouding in de dienstverlening van onze overheidsstichtingen en N.V.'s.

Op veel lokale markten van semi-publieke dienstverlening (zoals onder meer: telecommunicatie, post, utiliteit, onderwijs en gezondheidszorg) heerst er echter een situatie waar wij als consumenten niet (echt) kunnen kiezen. Enerzijds omdat er sprake is van één aanbieder op een markt c.q. een monopoliesituatie of anderzijds omdat

er welliswaar meerdere aanbieders zijn, maar er geen sprake is van daadwerkelijke concurrentie. Invloed uitoefenen op deze markten is voor ons als consumenten dus nauwelijks mogelijk.

Consumenten dienen een belangrijke rol te spelen in het overheidsbeleid. De voortschrijdende individualisering, het mondiger worden van consumenten en de behoefte aan meer keuzevrijheid maken het nodig dat onze markten van semi-publieke dienstverlening evenwichtiger zijn. De overheid dient zich hierbij pro-actief op te stellen en als een soort regisseur zowel het aanbod als de vraag op deze markten te sturen en kaders te scheppen waarbinnen de marktpartijen -oftewel stichtingen, N.V.'s en consumenten- kunnen functioneren.

Het **aanbod** kan worden gestuurd door -zoveel als mogelijk- een "level playing field" op markten van semi-publieke dienstverlening te creëren en de drempels voor toetreding te verlagen, waardoor de kwaliteit van de dienstverlening en de keuzevrijheid van consumenten toenemen.

In markten waar er sprake is van een monopoliesituatie, dient de overheid door middel van het instellen van een onafhankelijke toezichthouder -b.v. een "Regulatory Board"- het evenwicht tussen monopolist en consument te herstellen. In dit kader lijkt het enkele weken geleden in de media verschenen bericht over de instelling van een Regulatory Board voor de water- en stroomleveringssector een stap in de goede richting. Volgens dit bericht zal Aqualectra aan een serie minimeisen moeten voldoen en zullen haar tarieven deels afhankelijk zijn van haar presteren. Als uit het toezicht van de Regulatory Board blijkt dat Aqualectra niet aan de minimeisen voldoet, kan deze Regulatory Board besluiten om b.v. een door Aqualectra voorgestelde verhoging van de nutstarieven teniet te doen, of juist een verlaging door te voeren.

Aanbodsturing alleen is echter niet voldoende, want het feit dat consumenten meer keuzemogelijkheden krijgen, leidt

niet automatisch tot het ook kunnen uitoefenen hiervan. Indien de overheid in haar rol van regisseur ook vraagsturing toepast, krijgen consumenten de nodige 'steun in de rug' om daadwerkelijk van de concurrentie op de markt te kunnen profiteren. Door te investeren in de nodige voorlichting en educatie van consumenten bewerkstelligt de overheid een effectievere ondersteuning van de belangen van consumenten en realiseert zij dat consumenten in ons land bewuster worden van hun eigen macht en mogelijkheden. In dit kader dient de overheid dan ook enerzijds de bestaande 'Fundashon pa Konsumidó' te versterken óf anderzijds te helpen bij de opzet van een nieuwe, efficiënte en hiervoor goed toegeruste organisatie. Doel hiervan moet zijn dat consumenten middels onderzoek, voorlichting en educatie in staat worden gesteld om in alle vrijheid -gemakkelijker- keuzes te maken. Hierbij dient er een toetsingskader te worden gehanteerd, waarin internationaal geaccepteerde consumentenrechten centraal staan. Onder meer dient er -bijvoorbeeld- te worden bewerkstelligd dat er voldoende betrouwbare marktinformatie aanwezig is en consumenten in staat zijn die informatie te gebruiken, er naar te handelen, makkelijk over te stappen en laagdrempelig hun recht te halen.

Kortom, volgens mij worden de belangen van consumenten c.q. burgers beter gediend indien de overheid de 'regie' neemt over de markten van semi-publieke dienstverlening, ervoor zorgt dat deze markten evenwichtiger zijn, dat consumentenrechten worden gewaarborgd en dat er wordt geïnvesteerd in consumenteneducatie.

Ivar Asjes

(advertentie)

GOEDE CONSULTANTS Strategy & Interim Management

In a world where change is the only constant

factor, maximum lenience and flexibility is a must. Especially in the consulting business, where the assembly of resources increasingly takes place 'on the fly' according to the client's needs. Embracing this business model, fanatically wipe out overhead costs and other traditions requires a 'solid state' experience, fast processing and a dynamic memory.

The results in improving the price/value relationship are, however, astonishing.

Core competence

The intuition, based on decades of experience and the imagination to make the strengths in your organization work for you. Designing the strategy, managing its implementation if you wish so and connecting you with relevant partners or knowledge resources.

Things we have done before...

Business & Planning—Market Research—Market Strategy—Product development—E-Business Services—Economic and Financial Analysis—Organizational Analysis & Design—Feasibility Study—Project Management—Information Strategy Development—Reorganization Services—Job Descriptions—Job Evaluation—Performance Management Systems—Remuneration—Personnel Planning—Training Clients Personnel—Absenteeism & Productivity—Key Indicators HRM—Master planning—Etc.etc.

What to do?

Visit our website
<http://goedeconsultants.net/firms.com>
or drop us an email at
goedeconsultants@attglobal.net
and make use of our limited time offer

No Nonsense Consultants—Locally Present—Globally Connected